

Използване на определяеми цени в случаите на процедури за доставка на хранителни продукти

В Агенцията по обществени поръчки постъпват множество запитвания за начина, по който следва да се сключват договорите за доставки на хранителни продукти, след проведени процедури за възлагане на обществени поръчки, предвид динамиката в цените на тези стоки и невъзможността на възложителите да си осигурят изпълнители при твърди доставни цени.

Във връзка с възникналите трудности, Агенцията по обществени поръчки счита, че при провеждането на процедури с предмет доставки на хранителни продукти, чиито цени са бързо променящи се, възложителите могат да използват определяеми цени.

Методът на определяемите цени позволява крайните доставни цени на хранителните продукти да се фиксират към момента на доставката/плащането, посредством предварително зададен механизъм.

Използването му изисква наличието на два елемента:

- база (статистически представителна и променяща се във времето цена на съответен продукт);
- отстъпка или надценка (с постоянен размер, определен в абсолютна стойност или процент върху базовата цена на продукта).

В резултат от прилагането на метода възложителят ще заплаща всяка доставка на изпълнителя, като към момента на плащането формира цената на съответния хранителен продукт чрез изчисляване на сума/разлика от актуалната стойност на базата за този продукт и определената в договора надценка/отстъпка.

За да се използва тази възможност, в документацията за обществената поръчка възложителите следва да определят коя е базата, която потенциалните изпълнители ще използват, за да приложат спрямо нея своите отстъпки и надценки, така че да предложат крайните единични цени, въз основа на които офертата им ще бъде оценявана. Базовите цени трябва да бъдат представителни спрямо пазара на стоките, предмет на доставките. Те следва да се актуализират периодично и да отразяват динамиката на пазара в реално време, за да позволят обективно определяне на сумите за плащане, към момента на извършване на доставките или в сроковете определени за плащане. Нивото на базовите /статистически/ цени трябва да се определя от орган или организация, които са независими както от изпълнителя, така и от възложителя.

Във връзка с горното, Агенцията по обществени поръчки отправи писмено запитване до Министерството на земеделието и продоволствието с молба да бъде указано на възложителите, кои цени биха могли да използват в качеството им на представителни базови цени, спрямо които участниците биха могли да предлагат отстъпки и надценки.

В отговор на отправеното запитване, становището на Министерството на земеделието и продоволствието е, че в България единственото юридическо лице, упълномощено от държавата и Европейската комисия да следи за състоянието на

пазара в областта на селскостопанската продукция е “САПИ” ООД. То събира, обработва и разпространява информация за цени на земеделски продукти и продоволствени стоки за цялата територия на страната /28 области/, като информацията е представителна за отделни региони. Предвид посоченото, Агенцията по обществени поръчки счита, че при провеждане на процедури за доставка на хранителни продукти, възложителите могат да използват информацията предоставяна от посоченото дружество като база за изчисляване на определяеми цени.

Възложителите са свободни да използват и всяка друга информация, която е достатъчно пълна, достоверна и представителна. Такава е информацията публикувана от Националния статистически институт.

Както е посочено по-горе, технологията за възлагане на обществена поръчка, базирана върху определяеми цени, дава възможност отстъпките или надценките да бъдат определени както в процент, така и в абсолютна стойност. Това означава, че участниците ще оферират:

- стойност (в абсолютна сума) на отстъпката, респ. надценката върху базовите цени, които ще се получават с определена периодичност от независим наблюдател /напр. САПИ ООД/ или;
- процент на отстъпката, респ. надценката върху същата базова цена.

Във всеки конкретен случай възложителите сами трябва да изберат по-удачния подход, като имат предвид, че при първия вариант, ръстът или намалението на цените на продуктите няма да влияе на възнаграждението на изпълнителя и той винаги ще получава фиксиран чист доход, изчислен спрямо статистическата база.

Във втория случай, въпреки непроменяемия процент на отстъпка/надценка, изпълнителите ще получават различен като сума доход, зависим от това дали цените, определящи базата, се увеличават или намаляват.

В случаите на периодични доставки, успешното прилагане на този метод налага да бъде осигурено редовно актуализиране на базовата цена върху която се определя отстъпката или надценката /с която процедурата е спечелена/, за да се получи обективна крайна цена, която ще бъде платена на изпълнителя. Отговорност на възложителя е да реши и да посочи, в документацията за участие, как, в какви срокове и с каква периодичност ще бъдат осигурявани базовите данни, необходими за изчисляване на определяемите цени.

За да се осигури приемането на предложения в рамките на разполагаемия финансов ресурс, както и с цел да се избегне манипулиране на процедурите чрез предлагане на твърде ниски или прекалено високи цени, възложителите могат да ограничат размера на отстъпката/надценката, която да бъде предлагана от участниците. По този начин се задават граници, гарантиращи минимални отклонения от фактическите пазарни цени.

При възлагането на множество номенклатури, в рамките на една обществена поръчка/обособена позиция/, в методиката за оценка на офертите, възложителите могат да предвидят способ за изчисляване на общата цена на офертата посредством използването на средно претеглена стойност. Това означава, че всяка номенклатура ще участва при определяне на крайната цена в зависимост от планираното количество. Така ще се елиминира възможността за спечелване на процедурата /или обособената позиция/ чрез предлагането на ниски надценки за номенклатури с

малка обща тежест в общата съвкупност, за сметка на по-високи надценки за номенклатури с по-висок абсолютен дял в доставките.

Например, ако трябва да се изчисли предлаганата цена в процедура с две номенклатури, тя ще бъде получена по следния начин:

номенклатура	базова цена за кг. в лв. /напр. НСИ/	отстъпка в лв.	оферирана единична цена в лв. /2-3/	количество в кг.	обща предлагана /определяема/ цена в лв. /4x5/
1	2	3	4	5	6
домати	2.00	0.20	1.80	10 000	18 000
краставици	1.00	0.05	0.95	1 000	950
Обща оферирана цена в процедурата:					18 950 лв.

Като резултат от използването на определяеми цени, на етапа на изпълнение на обществената поръчка, изпълнителите ще получават всеки път различна сума, като отражение на настъпилите промени в пазара на стоките без да се подменят условията с които са спечелили процедурата за възлагане на обществена поръчка. От друга страна, разликите между отделните плащания няма да се дължат на субективната воля на страните, а ще са породени само от външни, независещи от тях, обективни обстоятелства. По този начин, възложителите ще могат да отговорят адекватно на изискванията на пазара, без да допуснат нарушение на чл.43, ал.1 от Закона за обществените поръчки, който не дава възможност за промяна на вече сключени договори.

В помощ на възложителите, Агенцията по обществени поръчки предлага следните технически варианти, по които заинтересованите лица могат да определят крайните цени за плащане при използване на двата способа за прилагане на определяеми цени:

ВАРИАНТ I

При избор на този вариант, възложителят може да изиска от участниците да предложат процент на отстъпка, респ. надценка върху посочени от него базови цени. Ценовата оферта, в случая, ще съдържа базовата цена +/- процента на надценката/отстъпката. Този процент ще се приложи за всички плащания, независимо от промените в базата.

Например, при доставка на продукт X, чиято базова цена е U, а процента на надценка Z. Крайната цена ще се определи по следния начин:

$$U \times Z / 100 + U = \text{крайна цена X}$$

Ако вместо надценка е предложена отстъпка, цената ще се определи по следния начин:

$$U - U \times Z / 100 = \text{крайна цена X}$$

Пълният размер на плащането за продукт X ще се получи, като единичната цена се умножи по съответните количества и разбира се, като се начислят дължимите суми за ДДС.

ВАРИАНТ II

При този вариант, възложителят може да поиска от участниците да оферираат надценка или отстъпка в твърда сума за единично количество /например килограм

или литър/ продукт. Тогава спечелилият участник ще получава винаги тази фиксирана сума върху базовата цена за всеки литър или килограм от продукта.

В този случай крайната цена за продукт X, с базова цена Y и предложена надценка Z ще се определи като:

$$Y + Z = \text{крайна цена X}$$

А при предложена отстъпка:

$$Y - Z = \text{крайна цена X}$$

Пълното плащане ще се получи, като крайната цена за X се умножи по количествата и разбира се начисли следващият се ДДС.

По свое усмотрение, възложителите могат да разработят други уместни способности за използване на определяеми цени, при условие, че гарантират спазване на принципите за прозрачност, свободна и лоялна конкуренция, равнопоставеност и недопускане на дискриминация.

Лицата, които биха искали да се възползват от възможностите предлагани от организациите, събиращи данни за състоянието на пазара, могат да се свържат с тях на посочените по-долу адреси:

НАЦИОНАЛЕН СТАТИСТИЧЕСКИ ИНСТИТУТ

отдел "Статистически информационни услуги"

ул. "П. Волов" № 2, София 1038, България

тел. (02) 9857 700, (02) 9857 647, (02) 9857 771, Факс: (02) 9857 640

E-mail: Info@nsi.bg

<http://www.nsi.bg/>

САПИ ООД 1618 София бул. "Цар Борис III" No 136

тел: (02)856 28 71, (02)856 30 71 (02)факс 856 28 48

E-mail: sapi_sf@mbox.infotel.bg

или литър/ продукт. Тогава спечелилият участник ще получава винаги тази фиксирана сума върху базовата цена за всеки литър или килограм от продукта.

В този случай крайната цена за продукт X , с базова цена Y и предложена надценка Z ще се определи като:

$$Y + Z = \text{крайна цена } X$$

А при предложена отстъпка:

$$Y - Z = \text{крайна цена } X$$

Пълното плащане ще се получи, като крайната цена за X се умножи по количествата и разбира се начисли следващият се ДДС.

По свое усмотрение, възложителите могат да разработят други уместни способи за използване на определяеми цени, при условие, че гарантират спазване на принципите за прозрачност, свободна и лоялна конкуренция, равнопоставеност и недопускане на дискриминация.

Лицата, които биха искали да се възползват от възможностите предлагани от организациите, събиращи данни за състоянието на пазара, могат да се свържат с тях на посочените по-долу адреси:

НАЦИОНАЛЕН СТАТИСТИЧЕСКИ ИНСТИТУТ

отдел "Статистически информационни услуги"

ул. "П. Волов" № 2, София 1038, България

тел. (02) 9857 700, (02) 9857 647, (02) 9857 771, Факс: (02) 9857 640

E-mail: Info@nsi.bg

<http://www.nsi.bg/>

СИСТЕМА ЗА АГРОПАЗАРНА ИНФОРМАЦИЯ ЕООД

1510 гр. София

Ул. "Медникарска" № 1 А

Телефони и факс за контакт:

Телефон: 02/936 75 99

Факс: 02/936 66 23

E-mail: office@sapi.bg